

Ennakkoratkaisupyyntö, jonka Bundesarbeitsgericht (Saksa) on esittänyt 30.10.2018 – FL v. TMD Friction EsCo GmbH

(Asia C-675/18)

(2019/C 103/09)

Oikeudenkäyntikieli: saksa

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuim

Bundesarbeitsgericht

Pääasian asianosaiset

Valittaja: FL

Vastapuoli: TMD Friction EsCo GmbH

Ennakkoratkaisukysymykset

1) Sallitaanko työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka yritys- tai liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 12.3.2001 annetun neuvoston direktiivin 2001/23/EY⁽¹⁾ 3 artiklan 4 kohdassa se, että kun yritys luovutetaan yrityksen luovuttajan omaisuutta koskevan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen, kansallisessa oikeudessa, jossa säädetään lähtökohtaisesti direktiivin 2001/23/EY 3 artiklan 1 kohdan ja 3 kohdan soveltamisesta myös työntekijöiden oikeuksiin, jotka koskevat yhtiön tai saman toimialan yhtiöiden yhteisen lisäeläkejärjestelmän mukaisia vanhuus-, työkyvyttömyys- tai perhe-etuuksia yrityksen luovutuksen yhteydessä, asetetaan sellainen rajoitus, että luovutuksensaaja ei vastaa tulevaisuuteen kohdistuvista oikeuksista, jotka perustuvat työskentelykausiin ennen maksukyvyttömyysmenettelyn alkamista?

2) Jos ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan myöntävästi:

Ovatko direktiivin 2001/23/EY 3 artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaiset tarvittavat toimenpiteet, joilla turvataan työntekijöiden intressejä, kun kyseessä ovat heidän oikeutensa tai tulevaisuuteen kohdistuvat oikeutensa yhtiön tai saman toimialan yhtiöiden yhteisen lisäeläkejärjestelmän mukaisiin vanhuusetuuksiin silloin, kun yritys luovutetaan sen jälkeen, kun yrityksen luovuttajan omaisuutta koskeva maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, työntekijöiden suojasta työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa 22.10.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/94/EY⁽²⁾ 8 artiklan nojalla edellytettävän suojan tason mukaisia?

3) Jos toiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan kieltävästi:

Onko direktiivin 2001/23/EY 3 artiklan 4 kohdan b alakohtaa tulkittava siten, että tarvittavat toimenpiteet, joilla turvataan työntekijöiden intressejä, kun kyseessä ovat heidän oikeutensa tai tulevaisuuteen kohdistuvat oikeutensa yhtiön tai saman toimialan yhtiöiden yhteisen lisäeläkejärjestelmän mukaisiin vanhuusetuuksiin, toteutuvat, jos kansallisessa lainsäädännössä säädetään, että

- velvollisuus myöntää tulevaisuudessa työntekijälle, johon maksukyvyttömyystilanteessa olevan yrityksen luovuttaminen vaikuttaa, yhtiön tai saman toimialan yhtiöiden yhteisen lisäeläkejärjestelmän mukainen vanhuusetus siirtyy lähtökohtaisesti luovutuksensaajalle
- luovutuksensaaja vastaa tulevista eläkeoikeuksista, joiden suuruus määritetään muun muassa palvelussuhteen keston ja työstä saadun palkan perusteella vakuutustapahtuman yhteydessä, siinä laajuudessa kuin ne perustuvat ajanjaksoihin, joiden kuluessa asianomainen on työskennellyt yrityksessä maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen
- kansallisen lainsäädännön mukaan määritetyn maksukyvyttömyysvakuutuksesta vastaavan laitoksen on tässä tapauksessa ryhdyttävä toimiin, jotka koskevat ennen maksukyvyttömyyden alkamista hankittua osaa tulevista eläkeoikeuksista, siltä osin kuin niiden määrä lasketaan työntekijän maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisajankohtana saaman palkan perusteella, ja

- luovutuksensaaja tai maksukyvyttömyysvakuutuksesta vastaava laitos eivät kumpikaan vastaa tulevien eläkeoikeuksien korotuksista, joita tehdään maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen tehdyillä palkankorotuksilla mutta tätä ajankohtaa edeltävän palveluksessaoloajan osalta,
 - työntekijä voi kuitenkin vedota tulevan oikeutensa rahamääräiseen eroon luovuttajan maksukyvyttömyysmenettelyssä?
- 4) Jos kansallisessa oikeudessa säädetään direktiivin 2001/23/EY 3 ja 4 artiklan soveltamisesta yrityksen luovutuksen yhteydessä myös maksukyvyttömyysmenettelyn aikana, onko direktiivin 2001/23/EY 5 artiklan 2 kohdan a alakohta sovellettavissa yhtiön tai saman toimialan yhtiöiden yhteisen lisäeläkejärjestelmän mukaisiin tulevaisuuteen kohdistuviin työntekijöiden eläkeoikeuksiin, jotka ovat kyllä jo syntyneet ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista mutta jotka johtavat vasta vakuutustapahtuman yhteydessä ja siten vasta myöhemmin työntekijän oikeuteen saada etuuksia?
- 5) Jos toiseen tai neljanteen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan myöntävästi:

Kattaako jäsenvaltioiden työntekijöiden suojasta työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa 22.10.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/94/EY 8 artiklan nojalla myöntämä vähimmäistason suoja myös maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisajankohdan mukaisen välittömien eläkeoikeuksien osan, joka on olemassa vain sillä perusteella, että työsuhde ei pääty konkurssin yhteydessä?

- 6) Jos viidenteen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan myöntävästi:

Missä olosuhteissa voidaan katsoa, että entiselle työntekijälle koituneet, työnantajan maksukyvyttömyydestä johtuneet ammatillisen lisäeläkkeen menetykset ovat ilmeisen suhteettomia ja että jäsenvaltioilla on siten velvollisuus direktiivin 2008/94/EY 8 artiklan mukaisen vähimmäissuojan takaamiseen, vaikka entinen työntekijä saakin vähintään puolet niistä etuuksista, jotka hänelle hänen välittömien eläkeoikeuksiensa perusteella kuuluvat?

- 7) Jos viidenteen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan myöntävästi:

Myönnetäänkö direktiivin 2001/23/EY 3 artiklan 4 kohdan b alakohdan tai direktiivin 2001/23/EY 5 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan tarvittava – direktiivin 2008/94/EY 8 artiklaa vastaava – työntekijöiden tulevaisuuteen kohdistuvien eläkeoikeuksien suoja myös silloin, jos suoja ei perustu kansalliseen lainsäädäntöön vaan yksinomaan direktiivin 2008/94/EY 8 artiklan välittömään soveltamiseen?

- 8) Jos seitsemänteen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan myöntävästi:

Onko myös direktiivin 2008/94/EY 8 artiklalla välitön oikeusvaikutus, joten yksittäinen työntekijä voi vedota siihen kansallisessa tuomioistuimessa, jos hän saa kyllä vähintään puolet etuuksista, jotka perustuvat hänen välittömiin eläkeoikeuksiinsa, mutta hänelle työnantajan maksukyvyttömyyden vuoksi aiheutuneita menetyksiä on tästä huolimatta pidettävä suhteettoman suurina?

- 9) Jos kahdeksanteen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan myöntävästi:

Onko yksityisoikeudellista laitosta, jolle jäsenvaltio on – työnantajia velvoittavasti – osoittanut tehtävän toimia yrityskehittämisen lisäeläkejärjestelmän maksukyvyttömyysvakuutuksesta vastaavana laitoksena ja joka on finanssipalveluja valvovan valtion viranomaisen valvonnassa, kerää maksukyvyttömyysvakuutukseen suoritettavat maksut työnantajilta julkisoikeudellisella perusteella ja voi viranomaisten tapaan päättää pakkotyöntönpönanon edellytyksistä hallinto-toimella, pidettävä jäsenvaltion viranomaisena?

⁽¹⁾ EYVL 2001, L 82, s. 16.

⁽²⁾ EUVL 2008, L 283, s. 36.